

LGS 2026

İNKILAP TARİHİ FULLETEN 100 BİLGİ



AZ BİLMEK DEĞİL, DOĞRU BİLMEK KAZANDIRIR!

FULLETEN
HOCA FARKI

FULLETEN İNKILAP | 100 BİLGİ

#LGS2026 ÖNE ÇIKAN 100 BİLGİ



DAĞILMA AŞAMASINDA OSMANLI

- **Sanayi İnkılabı:** Sömürgecilik yarışını hızlandırarak I. Dünya Savaşı'nın en önemli ekonomik nedeni olmuş, Osmanlı Devleti'ni pazar ve ham madde kaynağı haline getirmiştir.
- **Fransız İhtilali:** Yaydığı "milliyetçilik" akımı nedeniyle Osmanlı gibi çok uluslu imparatorlukların parçalanma sürecini hızlandırmıştır.
- **Osmanlıcılık:** Dil, din ve ırk farkı gözetmeksizin herkesi eşit kabul ederek devletin dağılmasını önlemeyi amaçlayan fikir akımıdır.
- **Osmanlıcılığın İflası:** Balkan milletlerinin isyan edip Osmanlı'dan ayrılmasıyla bu akımın gerçekçi bir çözüm olmadığı kanıtlanmıştır.
- **İslamcılık (Panislamizm):** Tüm Müslümanları halifenin etrafında toplamayı amaçlamış, ancak I. Dünya Savaşı'nda bazı Arap liderlerin İngilizlerle iş birliği yapmasıyla geçerliliğini yitirmiştir.
- **Türkçülük:** Osmanlı sınırları içindeki Türkleri bir çatı altında toplamayı amaçlayan, Millî Mücadele'nin de fikri altyapısını oluşturan akımdır.
- **Batıcılık:** Kurtuluşun ancak Batı'nın bilim, teknik ve yönetim anlayışını taklit etmekle mümkün olacağını savunan fikir akımıdır.
- **Selanik'in Yapısı:** Çok uluslu, kültürel zenginliğe sahip, Avrupa'daki fikir akımlarına açık ve liman-demiryolu ağlarıyla gelişmiş bir şehirdir.
- **Kültürel Etkileşim:** Selanik'te farklı dillerde gazete ve dergilerin basılması, Mustafa Kemal'in çocuk yaşta zengin bir entelektüel birikim kazanmasını sağlamıştır.
- **Mahalle Mektebi - Şemsi Efendi Okulu:** Mustafa Kemal'in iki farklı okulda okuması, o dönem Osmanlı eğitim sisteminde "eğitim birliği" olmadığının kesin kanıtıdır.

F
U
L
L
E
T
E
N

H
O
C
A

- **Manastır Askerî İdadisi:** Mustafa Kemal'in tarih bilincinin oluştuğu, yerli (Namık Kemal) ve yabancı (Voltaire, Rousseau) düşünürleri tanıyarak fikir dünyasını şekillendirdiği okuldur.
- **Tarih Sevgisi:** İdadideyken tarih öğretmeni Tevfik Bey sayesinde Mustafa Kemal'in tarihe ve Türk kültürüne olan ilgisi en üst seviyeye çıkmıştır.
- **Harp Okulu ve Harp Akademisi:** İstanbul'da okuyan Mustafa Kemal, burada memleket meseleleriyle yakından ilgilenmiş ve el yazısıyla gazete çıkararak liderlik yönünü ortaya koymuştur.
- **Şam 5. Ordu (İlk Görev):** Mustafa Kemal burada "Vatan ve Hürriyet Cemiyeti"ni kurarak liderlik, teşkilatçılık ve kurucu özelliklerini sergilemiştir.
- **31 Mart Vakası:** Meşrutiyet rejimine karşı çıkan isyanı bastıran Hareket Ordusu'nda Kurmay Başkanı olan Mustafa Kemal, yeniliklerin ve meclisin (demokrasinin) yanında olduğunu göstermiştir.
- **Picardie Manevraları:** Fransa'da düzenlenen askeri tatbikata katılan Mustafa Kemal, havacılığın gelecekteki askeri önemini kavrayarak ileri görüşlülüğünü kanıtlamıştır.
- **Trablusgarp Savaşı (İlk Askeri Başarı):** Mustafa Kemal'in İtalya'ya karşı yerel halkı örgütlemesi (Tobruk ve Derne), onun teşkilatçılık (örgütleyicilik) ve vatanseverlik özelliklerini gösterir.
- **Uşi Antlaşması:** Trablusgarp İtalya'ya bırakılmış, böylece Osmanlı Devleti Kuzey Afrika'daki son toprak parçasını da kaybetmiştir.
- **Balkan Savaşları:** Osmanlı'nın çok büyük toprak kayıpları yaşadığı, Balkanlar'daki Türklerin azınlık durumuna düşerek Anadolu'ya göç dalgaları başlattığı felakettir.

FULLETEN İNKILAP | 100 BİLGİ

#LGS2026 ÖNE ÇIKAN 100 BİLGİ



MİLLİ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLU

- **I. Dünya Savaşı Genel Nedeni:** Sanayi İnkılabı sonrası ortaya çıkan ham madde ve pazar arayışı ile sömürgecilik rekabetidir.
- **Osmanlı'nın Savaşa Girme Nedeni:** Kaybettiği toprakları geri alma, kapitülasyonlardan kurtulma ve siyasi yalnızlıktan kurtulma arzusudur.
- **Goben ve Breslau (Yavuz ve Midilli):** İngilizlerden kaçarak Osmanlı'ya sığınan iki Alman gemisinin Rus limanlarını bombalaması, Osmanlı'yı resmen savaşın içine çekmiştir.
- **Taarruz Cepheleeri:** Osmanlı Devleti'nin sınırlarını genişletmek amacıyla kendi başlattığı cepheler Kafkas ve Kanal cepheleeridir.
- **Kafkas Cephesi:** Enver Paşa komutasındaki Sarıkamış Harekâtı başarısızlıkla sonuçlanmış, ancak Mustafa Kemal bölgeye atanarak Muş ve Bitlis'i Ruslardan geri almıştır.
- **Tehcir Kanunu (1915):** Kafkas Cephesi'nde Ruslarla iş birliği yaparak katliam yapan Ermenilerin güvenli bir Osmanlı toprağı olan Suriye'ye göç ettirilmesidir.
- **Kanal Cephesi:** Süveyş Kanalı'nı ele geçirip İngiltere'nin sömürge yollarını kesmek amacıyla açılmış ancak lojistik yetersizlikler sebebiyle başarısız olunmuştur.
- **Savunma Cepheleeri:** Çanakkale, Irak, Hicaz-Yemen ve Suriye-Filistin cepheleeri Osmanlı'nın topraklarını korumaya çalıştığı cepheleeridir.
- **Çanakkale Zaferi:** I. Dünya Savaşı'nın süresini uzatmış, Rusya'da Bolşevik İhtilali'ne zemin hazırlamış ve Mustafa Kemal'in ulusal lider olarak tanınmasını sağlamıştır.
- **Kut'ül Amâre Zaferi:** Irak Cephesi'nde Halil Paşa komutasındaki Osmanlı ordusunun, General Townshend dahil olmak üzere İngiliz ordusunu esir aldığı büyük askeri başarıdır.

F
U
L
L
E
T
E
N

H
O
C
A

- **Hicaz-Yemen Cephesi:** "Çöl Kapları" Fahreddin Paşa'nın kutsal toprakları İngilizlere ve işbirlikçi Araplara karşı açlık ve hastalıklara rağmen kahramanca savunduğı cepheidir.
- **Suriye Cephesi:** Mustafa Kemal'in Halep'in kuzeyinde bir savunma hattı kurarak İngiliz ve Arap ilerleyişini durdurduğu, I. Dünya Savaşı'ndaki son cephesidir.
- **Mondros Ateşkes Antlaşması (30 Ekim 1918):** Osmanlı Devleti'ni savunmasız bırakarak Anadolu'yu işgale açık hale getiren fiilen bitiş belgesidir.
- **Mondros 7. Madde:** İtilaf Devletleri güvenliklerini tehdit eden bir durum karşısında herhangi bir stratejik noktayı işgal edebilecektir (İşgallerin hukuki kılıfıdır).
- **Mondros 24. Madde:** Vilayat-ı Sitte'de (Doğu'daki 6 il) karışıklık çıkarsa buralar işgal edilebilecektir (Amaç bağımsız bir Ermenistan kurmaktır)
- **İşgaller Karşısında Tutumlar:** İstanbul Hükümeti teslimiyetçi ve sessiz bir politika izlerken; Mustafa Kemal ve Türk milleti direnişçi, bağımsızlıkçı bir tutum sergilemiştir.
- **Kuvâ-yı Milliye:** Düzenli ordu kurulana kadar düşman işgallerini yavaşlatmak amacıyla halkın kendi imkanlarıyla kurduğu bölgesel silahlı direniş kuvvetleridir.
- **Cemiyetlerin Birleştirilmesi:** Sivas Kongresi'nde tüm yararlı cemiyetler "Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti" adı altında birleştirilerek mücadelenin tek merkezden yönetilmesi sağlanmıştır.
- **Havza Genelgesi:** Mustafa Kemal işgallere karşı mitingler yapılmasını istemiş, böylece millî bilinci uyandırmayı ve halkı harekete geçirmeyi amaçlamıştır.

FULLETEN İNKILAP | 100 BİLGİ

#LGS2026 ÖNE ÇIKAN 100 BİLGİ



MİLLİ UYANIŞ: BAĞIMSIZLIK YOLU

- **Amasya Genelgesi (Kurtuluş Savaşı'nın Programı):** Millî Mücadele'nin gerekçesi, amacı ve yöntemi ilk kez belirtilmiş; "Milletin bağımsızlığını yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır" denerek millî egemenlik ilk kez vurgulanmıştır.
- **Erzurum Kongresi:** Toplanış amacı bakımından bölgesel, alınan kararlar bakımından ulusaldır. İlk kez manda ve himaye reddedilmiş ve Temsil Heyeti kurulmuştur. Milli sınırlardan ilk kez burada bahsedilmiştir.
- **Sivas Kongresi:** Hem toplanış hem de alınan kararlar bakımından ulusal olan tek kongredir. Manda ve himaye fikri kesin olarak reddedilmiştir.
- **Amasya Görüşmeleri:** İstanbul Hükümeti, Temsil Heyeti ile resmi bir görüşme yaparak Temsil Heyeti'nin ve hukuki varlığını ilk kez resmen tanımıştır.
- **Misak-ı Millî (Millî Ant):** Son Osmanlı Mebusan Meclisinde kabul edilen, Türk vatanının sınırlarını çizen ve tam bağımsızlık hedefini ilan eden kararlardır.
- **İstanbul'un Resmen İşgali (16 Mart 1920):** Misak-ı Millî kararlarının kabul edilmesine tepki olarak gerçekleşmiş, Mebusan Meclisinin kapatılması Ankara'da BMM'nin açılmasına zemin hazırlamıştır.
- **BMM'nin Açılması (23 Nisan 1920):** Türk milletinin iradesini temsil eden, egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğunu dünyaya duyuran kurucu meclistir.
- **BMM'ye Karşı İsyanlar:** İstanbul Hükümeti ve İtilaf Devletleri tarafından bağımsızlık hareketini boğmak için çıkarılmış; bastırılmasıyla meclisin otoritesi ve gücü artmıştır.
- **Hıyanet-i Vataniye Kanunu:** BMM'ye karşı çıkan ayaklanmaları bastırmak, meclisin otoritesini korumak ve asker kaçaklarını engellemek için çıkarılan ilk kanunlardan biridir.

- **İstiklal Mahkemeleri:** BMM'nin isyancıları yargılamak üzere üyelerinden seçtiği mahkemelerdir; BMM'nin yargı yetkisini doğrudan kullandığının kanıtıdır.
- **Sevr Antlaşması (10 Ağustos 1920):** Osmanlı'yı yok sayan, Türk milletini esarete mahkum eden ölü doğmuş bir antlaşmadır; meclis onayından geçmediği için hukuken geçersizdir.
- **Osmanlı 3 Aşamada sona ermiştir:**

- 1) **FİİLEN:** Mondros Ateşkes Antlaşması
- 2) **HUKUKEN:** Mudanya Ateşkes Antlaşması
- 3) **RESMEN:** Saltanatın Kaldırılması

YA İSTİKLAL YA ÖLÜM!

- **Doğu Cephesi:** Ermenilere karşı Kazım Karabekir komutasındaki 15. Kolordu savaşmıştır; Osmanlı'dan kalan bu düzenli ordu ilk askeri zaferimizi kazanmıştır.
- **Gümrü Antlaşması:** BMM'nin uluslararası alandaki ilk askeri ve siyasi zaferidir; Ermenistan Sevr'in geçersizliğini kabul eden ve BMM'yi tanıyan ilk devlet olmuştur.
- **Güney Cephesi:** Düzenli ordu bulunmayan bu cephede, Fransız ve işbirlikçi Ermenilere karşı tamamen yerel halkın oluşturduğu Kuvâ-yı Millîye kahramanca savaşmıştır.
- **Güney Kahramanları:** Sütçü İmam (Maraş), Şahin Bey (Antep) ve Ali Saip Bey (Urfa) bölgesel direnişin sembol isimleri haline gelmiştir.
- **Batı Cephesi:** Yunan ilerleyişine karşı kurulmuş, başlangıçta Kuvâ-yı Millîye varken sonradan BMM tarafından kurulan "Düzenli Ordu" burada savaşmıştır.
- **I. İnönü Zaferi:** Düzenli ordunun Batı Cephesi'ndeki ilk zaferidir. İçeride BMM'ye güveni artırmış, dışarıda Londra Konferansı'na davet edilmemizi sağlamıştır.

FULLETEN İNKILAP | 100 BİLGİ

#LGS2026 ÖNE ÇIKAN 100 BİLGİ



- **Teşkilat-ı Esasiye (1921 Anayasası):** I. İnönü Zaferi'nden sonra ilan edilen yeni Türk devletinin ilk anayasasıdır; egemenliğin millete ait olduğunu yasalaştırmıştır.
- **Afgan Dostluk Antlaşması:** BMM'yi ve yeni Türk devletini tanıyan ilk İslam (Müslüman) devleti Afganistan olmuştur.
- **İstiklal Marşı'nın Kabulü (12 Mart 1921):** Mehmet Akif Ersoy tarafından yazılan marş, ordunun ve halkın moralini yükseltmiş, bağımsızlık azmini perçinlemiştir.
- **Londra Konferansı:** İtilaf Devletleri Sevr'i hafifleterek kabul ettirmek istemiş, BMM ise Misak-ı Millî'yi dünya kamuoyuna duyurmak ve barışçı olduğunu kanıtlamak için katılmıştır.
- **II. İnönü Zaferi:** Yunan ordusunun taarruzu yine durdurulmuştur. Mustafa Kemal, İsmet Paşa'ya gönderdiği telgrafta "Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makus talihini de yendiniz" demiştir.
- **Kütahya-Eskişehir Savaşları:** Düzenli ordunun Batı Cephesi'ndeki tek yenilgisidir. Ordu, yok olmaktan kurtulmak için Sakarya Nehri'nin doğusuna çekilmiştir.
- **Maarif Kongresi (Eğitim Kongresi):** Kütahya-Eskişehir Savaşları'nın en şiddetli döneminde Ankara'da toplanmıştır; Mustafa Kemal'in eğitime ve cehaletle savaşa verdiği önemi gösterir.
- **Başkomutanlık Kanunu:** Kütahya-Eskişehir yenilgisinden sonra BMM, tüm yasama ve yürütme yetkilerini 3 aylığına Mustafa Kemal'e devretmiştir.
- **Tekâlif-i Millîye Emirleri:** Başkomutan Mustafa Kemal'in ordunun yiyecek, giyecek ve silah ihtiyacını halktan karşılamak için yayınladığı emirlerdir; topyekûn seferberliğin kanıtıdır.
- **Sakarya Meydan Muharebesi:** Türk ordusunun 1683 II. Viyana Kuşatması'ndan beri süregelen geri çekilişini durduran, askeri strateji açısından bir dönüm noktası olan savaştır.

- **Kars Antlaşması:** Sakarya Zaferi sonrasında Kafkas Cumhuriyetleri ile imzalanmış ve Doğu sınırlarımız kesin olarak çizilmiştir.
- **Ankara Antlaşması (1921):** Fransa ile imzalanmış, Fransa BMM'yi tanıyan ilk İtilaf Devleti olmuştur. Hatay, Misak-ı Millî dışında kalacak şekilde Suriye'ye bırakılmıştır. Misakımillî'de taviz verildi.
- **Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Muharebesi:** Türk ordusunun taarruz, Yunan ordusunun ise savunmada olduğu, Anadolu'daki düşman varlığına son veren nihai askeri harekattır.
- **Mudanya Ateşkes Antlaşması:** Millî Mücadele'nin askeri safhasını bitiren, siyasi safhasını başlatan antlaşmadır; Doğu Trakya, İstanbul ve Boğazlar savaş yapılmadan kurtarılmıştır.
- **Osmanlı'nın Hukuken Bitişi:** Mudanya'da İstanbul ve Boğazlar'ın yönetiminin BMM Hükümeti'ne bırakılması, Osmanlı Devleti'nin hukuken sona erdiğinin en net kanıtıdır.

I. İnönü Savaşı: MİLAT

Moskova Antlaşması
İstiklal Marşı
Londra Konferansı
Afganistan Dostluk Antlaşması
Teşkilatı Esasi Anayasası

Kütahya-Eskişehir Savaşı: BOM

Başkomutan Mustafa Kemal
Ordunun İhtiyacı (Tekalifi Milliye Emirleri)
Maarif Kongresi (Eğitim)

Sakarya Savaşı: MaKAS

Mareşal rütbesi (Mustafa Kemal)
Kars Antlaşması (Doğu Sınırı kesinleşti)
Ankara Antlaşması (Güney Cephesi kapandı)
Son savunma savaşı

FULLETEN İNKILAP | 100 BİLGİ

#LGS2026 ÖNE ÇIKAN 100 BİLGİ



ATATÜRKÇÜLÜK VE ÇAĞDAŞ TÜRKİYE

- **Atatürkçü Düşünce Sistemi:** Temel hedefi; Türk milletini tam bağımsızlığa kavuşturmak, çağdaş uygarlık düzeyinin üzerine çıkarmak ve milli egemenliği hakim kılmaktır.
- **Cumhuriyetçilik:** Devlet yönetiminde halk iradesini, seçimi, milli egemenliği ve çok partili hayatı esas alan temel siyasi ilkedir.
- **Milliyetçilik:** Türk milletini sevmek, onu yüceltmek, milli birlik ve beraberliği korumaktır; ırkçılığı reddeder ve eşitlikçi bir anlayışa sahiptir.
- **Halkçılık:** Kanun önünde eşitliği, hiçbir sınıfa veya kişiye ayrıcalık tanınmamasını esas alan, sosyal devlet anlayışını savunan ilkedir.
- **Devletçilik:** Özel sektörün sermaye ve tecrübe yetersizliği nedeniyle yapamadığı büyük ekonomik yatırımların (fabrika, demiryolu vb.) devlet eliyle yapılmasını öngören zorunlu ekonomik ilkedir.
- **Laiklik:** Din ve devlet işlerinin ayrılmasının yanı sıra; devlet düzeninin, hukukun ve eğitimin akılcılık ve bilimsellik esaslarına dayandırılmasıdır.
- **İnkılapçılık:** Durağanlığı reddeden, sürekli çağdaşlaşmayı, yenileşmeyi ve modernleşmeyi hedefleyen en dinamik Atatürk ilkesidir.
- **Saltanatın Kaldırılması (1 Kasım 1922):** Millî egemenliğin önündeki en büyük engel kaldırılmış, Lozan'a İstanbul Hükümeti'nin katılması önlenerek ikilik çıkması engellenmiştir.
- **Ankara'nın Başkent Oluşu (13 Ekim 1923):** Coğrafi konumu, güvenli yapısı ve Millî Mücadele'nin idare merkezi olması nedeniyle idari yapının kalbi ilan edilmiştir.
- **Cumhuriyetin İlanı (29 Ekim 1923):** Devletin adı konmuş, rejim tartışmaları son bulmuş ve devlet başkanlığı sorunu kesin olarak çözüme kavuşmuştur.

F
U
L
L
E
T
E
N

H
O
C
A

- **Halifeliğin Kaldırılması (3 Mart 1924):** Laikliğin en önemli aşaması gerçekleştirilmiş, yapılacak inkılapların önü açılmış ve ümmet toplumundan ulus toplumuna geçiş hızlanmıştır.
- **Tevhid-i Tedrisat Kanunu:** Ülkedeki tüm eğitim kurumları Millî Eğitim Bakanlığına bağlanarak eğitimde birlik sağlanmış ve laik eğitim sistemine geçilmiştir.
- **Yabancı Okullar Meselesi:** Tevhid-i Tedrisat ile tüm yabancı okullar MEB müfredatına uymak zorunda bırakılmış; Türkiye bunu bir iç sorun sayarak dış müdahaleleri reddetmiştir.
- **Medeni Kanun'un Kabulü (1926):** Mahkemelerde kadın-erkek eşitliği sağlanmış, tek eşlilik getirilmiş ve kadınlara istediği mesleğe girme hakkı tanınmıştır; siyasi haklar yoktur.
- **Kabotaj Kanunu (1 Temmuz 1926):** Türk denizlerinde yük ve yolcu taşıma hakkı sadece Türk gemilerine verilmiştir; ekonomik bağımsızlığın (milliyetçiliğin) en önemli adımıdır.
- **Harf İnkılabı (1928):** Yeni Türk harfleri kabul edilerek okuma-yazma öğrenimi kolaylaştırılmış, kültür seviyesinin yükselmesi ve eğitimde çağdaşlaşma amaçlanmıştır.
- **Millet Mektepleri:** Harf İnkılabı'ndan sonra yetişkinlere yeni alfabeyi öğretmek amacıyla açılan yaygın eğitim kurumlarıdır.
- **Soyadı Kanunu (1934):** Resmi işlemlerdeki karışıklıkları önlemek ve toplumdaki unvanlardan kaynaklanan ayrıcalıklı sınıf görüntüsünü yok ederek eşitliği (halkçılığı) sağlamak amacıyla çıkarılmıştır.



DEMOKRATİKLEŞME ÇABALARI

- **Çok Partili Hayatın Amacı:** Mecliste farklı görüşlerin temsil edilmesini sağlamak, hükümetin denetlenmesini kolaylaştırmak ve demokrasiyi tam anlamıyla yerleştirmektir.
- **Cumhuriyet Halk Fırkası (1923):** Dokuz Umde ilkeleri doğrultusunda kurulan, milli mücadelenin lider kadrosunu barındıran ve yeni devletin ilk inkılaplarını gerçekleştiren kurucu partidir.
- **Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası (1924):** Cumhuriyet tarihinin ilk muhalefet partisidir; ekonomide liberalizmi (serbest piyasa) benimsemiş, tüzüğündeki "Partimiz dini inançlara saygılıdır" maddesi nedeniyle rejim karşıtlarının odağı olmuştur.
- **Şeyh Said İsyanı (1925):** Cumhuriyete ve laik düzene karşı çıkan ilk büyük isyandır; bastırılması için Tahrir-i Sükûn Kanunu çıkarılmış ve Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası bu isyanla bağı olduğu gerekçesiyle kapatılmıştır.
- **İç Politikanın Dış Politikaya Etkisi:** Şeyh Said İsyanı ile uğraşan Türkiye, tüm enerjisini iç güvenliğe harcadığı için Musul Sorunu'nda İngiltere'ye karşı masada zayıf düşmüştür.
- **Ordu-Siyaset Ayrımı:** Askerlik mesleğini yapanların milletvekili olması yasaklanmış, böylece ordunun siyasi çekişmelerin dışında tutulması ve demokrasinin korunması amaçlanmıştır.
- **İzmir Suikast Girişimi (1936):** Doğrudan Mustafa Kemal'in şahsına değil, Türkiye Cumhuriyeti rejimine ve çağdaşlaşma inkılaplarına karşı yapılmış başarısız bir darbe girişimidir.
- **Serbest Cumhuriyet Fırkası (1930):** 1929 Dünya Ekonomik Buhranı'nın etkilerini azaltmak ve hükümeti denetlemek amacıyla Mustafa Kemal'in isteğiyle Fethi Okyar tarafından kurulmuştur.

- **Serbest Fırka'nın Feshi:** Rejim karşıtlarının partiye sızması üzerine kurucusu Fethi Bey, partinin cumhuriyete zarar vermesini önlemek amacıyla kendi partisini feshetmiştir (kapatmıştır).
- **Menemen Olayı (1930):** Serbest Fırka'nın kapanmasından sonra Derviş Mehmet ve adamlarının laik düzene karşı çıkardığı, Öğretmen Teğmen Kubilay'ın şehit edildiği gerici ayaklanmadır.
- **Çok Partili Hayata Ara Verilmesi:** Şeyh Said ve Menemen olayları, ülkede çok partili demokratik yaşam için henüz uygun bir ortamın oluşmadığını kanıtlamış ve denemelere ara verilmiştir.

TÜRK DIŞ POLİTİKASI

- **Tam Bağımsızlık:** Siyasi, ekonomik (kapitülasyonlar), hukuki veya askeri alanda hiçbir devletin boyunduruğu altına girmemeyi ve dış müdahaleleri reddetmeyi esas alan en temel ilkedir.
- **Mütekabiliyet (Karşılıklılık):** Uluslararası ilişkilerde diğer devletlerin Türkiye'ye karşı takındığı tutuma, devletler arası eşitlik gereği aynı şekilde karşılık verilmesidir.
- **Barışçılık:** "Yurtta sulh, cihanda sulh" ilkesiyle hareket ederek, tüm dış sorunları savaşa değil, uluslararası hukuk ve diplomasi yoluyla çözmeyi amaçlamaktır.
- **Gerçekçilik ve Akılcılık:** Dış politikada hayali hedeflerin peşinden koşmamak, milli menfaatleri ve hukuki zeminleri esas alarak somut adımlar atmaktır.
- **Nüfus Mübadelesi Sorunu (1930):** Türkiye ve Yunanistan arasında yaşanan, masada mütekabiliyet (karşılıklılık) ilkesiyle ve barışçı yollarla çözülen ilk büyük dış politik konudur.

FULLETEN İNKILAP | 100 BİLGİ

#LGS2026 ÖNE ÇIKAN 100 BİLGİ



- **Etabli (Yerleşik) Kavramı:** Mübadele antlaşmasına göre İstanbul, Gökçeada ve Bozcaada'daki Rumlar ile Batı Trakya'daki Türkler yerlerinde kalmış (etabli sayılmış), diğerleri yer değiştirmiştir.
- **Yabancı Okullar Sorunu:** Özellikle Fransa ile kriz yaşanmıştır; Türkiye bu okulları MEB'e bağlayarak konuyu bir iç sorun saymış ve uluslararası alanda tartışılmasına izin vermeyerek tam bağımsızlığını korumuştur.
- **Milletler Cemiyetine Giriş (1932):** Türkiye, İspanya'nın daveti ve Yunanistan'ın desteğiyle cemiyete üye olmuş; bu adım Türkiye'nin dış politikada barışçı bir yol izlediğinin kesin kanıtı olmuştur.
- **Balkan Antantı (1934):** Almanya ve İtalya'nın yayılmacı politikalarına karşı Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya arasında imzalanarak Türkiye'nin batı sınırını güvenceye alan ittifaktır.
- **Antant'a Katılmayanlar:** Bulgaristan (toprak talebi olduğu için) ve Arnavutluk (İtalya baskısı altında olduğu için) Balkan Antantı'na katılmamıştır.
- **Montrö Boğazlar Sözleşmesi (1936):** Lozan'da kurulan uluslararası "Boğazlar Komisyonu" kaldırılarak tüm yetkileri Türkiye'ye devredilmiş ve Boğazlar'a Türk askerinin yerleştirilmesi kabul edilmiştir.
- **Montrö'nün Önemi:** Lozan Barış Antlaşması'nın Boğazlar konusundaki eksikliği/acı veren maddesi düzeltilmiş, Türkiye'nin Boğazlar üzerindeki egemenliği tam olarak sağlanmıştır.
- **Sadabat Pakti (1937):** İtalya'nın Doğu Afrika'ya (Habeşistan) saldırması üzerine Türkiye, İran, Irak ve Afganistan arasında kurularak Türkiye'nin doğu sınırını güvenceye alan ittifaktır.
- **Bölgesel İttifakların Mantığı:** Hem Balkan Antantı hem de Sadabat Pakti, Türkiye'nin sınır bütünlüğünü korumayı amaçlayan, yayılmacı değil savunma odaklı ve barışçı girişimlerdir.

- **Hatay (Sancak) Sorunu:** 1921 Ankara Antlaşması ile Fransa mandasındaki Suriye'ye bırakılan Hatay, Fransa'nın bölgeden çekilmesiyle yeniden dış politikanın ana gündemi olmuştur.
- **Mustafa Kemal'in Şahsi Davası:** Atatürk, hastalığına rağmen Hatay konusunu yakından takip etmiş, Mersin ve Adana gezilerine çıkarak askeri kararlılığını dünyaya göstermiştir.
- **Asım Us Takma Adı:** Mustafa Kemal, Kurun gazetesinde "Asım Us" takma adıyla Hatay politikasında pasif kaldığını düşündüğü dönemin İsmet İnönü Hükümeti'ni eleştiren yazılar yazmıştır.
- **Hatay'ın Bağımsızlığı (1938):** Yapılan diplomatik hamleler neticesinde Hatay'da bağımsız bir cumhuriyet kurulmuş, ilk cumhurbaşkanı Tayfur Sökmen olmuştur.
- **Hatay'ın Anavatanı Katılması (1939):** Hatay Millet Meclisi kendi iradesiyle Türkiye'ye katılma kararı almıştır; bu gelişme Mustafa Kemal'in vefatından sonra gerçekleşse de onun diplomatik başarısıdır.

DAHA
FAZLASI
FULLETEN
HOCA'DA!



INSTAGRAM VE YOUTUBE'DA
BENİ TAKİP ET!



@fulletenhoca



@fulletenhoca